

BIBLIOTECA
NAȚIONALĂ
BNR
A ROMÂNIEI

Sondaj de opinie:

Biblioteca Națională a României reflectată în
preferințele utilizatorilor și în relația cu
bibliotecarii din Sistemul Național de Biblioteci

Autori: Ruxandra Miuți și Roxana Dinu

RAPORT 2020

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.....	2
SCOP	5
METODA.....	7
RAPORT.....	9
A. STUDIUL PREFERINȚELOR UTILIZATORILOR ȘI ALE PUBLICULUI LARG	9
I. Informații personale	9
II. Informații generale.....	11
III. Promovarea colecțiilor	20
IV. Tehnologie	23
V. Experiența de utilizator al serviciilor Bibliotecii Naționale a României	26
B. RELAȚIA BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI CU BIBLIOTECARI DIN SISTEMUL NAȚIONAL DE BIBLIOTECI.....	32
CONCLUZII	38

CUVÂNT ÎNAINTE

Trăim o criză fără precedent în istoria recentă a omenirii, iar cuvântul pandemie a intrat, din păcate, în vocabularul nostru cotidian. Schimbările în domeniul culturii și al educației sunt majore, și nu în bine. Însă, cum orice criză aduce cu sine oportunitatea unui nou început, pandemia ne obligă să facem schimbări în modul nostru de a acționa în fața provocării de a regândi drastic modelele de informare și documentare.

Cu câteva luni în urmă, căutam soluții la îndemână și ușor de implementat pentru ca bibliotecile să rămână active în comunitate. Vrând, nevrând, ne-am împrietenit cu tehnologia. Acceptând că tehnologia va pătrunde din ce în ce mai adânc în viața noastră, iar bibliotecile digitale și resursele electronice vor deveni din ce în ce mai populare, ne asumăm și regândirea rolului bibliotecarilor și al bibliotecilor dincolo de spațiul fizic al instituțiilor, dincolo de volumul colecțiilor și conținutul acestora. În acest context, vedem deja impactul pe care îl poate avea o criză de sănătate publică asupra diverselor fațete ale profesiei de bibliotecar.

Pentru utilizatorii tineri, de exemplu, vedem cum biblioteca poate fi o alternativă la consumerismul masiv care, de multe ori, stă în calea accesului la informația de calitate. În calitate lor de partener al instituțiilor de învățământ, bibliotecile trebuie să afle și să analizeze cerințele utilizatorilor, informațiile la care aceștia au acces, și să ofere alternative culturale și de petrecere a timpului liber, prin crearea de medii în care să fie posibilă interacțiunea digitală, căutând soluții creative și atractive. Pentru a găsi astfel de soluții, ne-am propus să aflăm răspunsurile la câteva întrebări: care este rolul Bibliotecii Naționale a României în comunitate, ce ar trebui să știe și, mai ales, ce ar trebui să facă.

Bibliotecile din orice parte a lumii oferă acces echitabil la cultură, esențial pentru a permite educarea cetățenilor, capabili astfel să participe la o comunitate democratică

și să devină agenți ai schimbării. Ele ajută, de fapt, la transformarea oamenilor, a comunităților și a orașelor în care își desfășoară activitatea.

Bibliotecile oferă oamenilor posibilitatea de a-și desăvârși educația, de a găsi locuri de muncă, de a descoperi noutăți din lumea științifică, de a experimenta idei noi sau pur și simplu de a se pierde în lectura unei cărți minunate. Mai mult decât o clădire care găzduiește cărți și date, biblioteca a fost întotdeauna o fereastră către o lume mai mare - un loc în care descoperim ideile mari și conceptele care au făcut omul să se dezvolte.

Bibliotecile oferă informații fie în formă scrisă, fie electronică sau audiovizuală, mediul online dovedindu-se vital în ultima perioadă. Își extind în această perioadă spațiile care, dacă până de curând se limitau la zidurile instituției, reușesc în prezent să treacă dincolo de ele, în mediul virtual. Prin programele pe care le desfășoară, își propun și reușesc să cuprindă o gamă largă de activități, atât culturale cât și educative, destinate unei categorii din ce în ce mai mari de public. Astfel, promovează accesibilitatea, oportunitățile de tot felul și legăturile dintre oameni, dar, odată cu apariția noilor tehnologii, acestea pot oferi produse și servicii de neconceput în trecut.

Biblioteca Națională a României oferă publicului colecții digitale create prin digitizarea unor documente aflate în colecțiile sale speciale, organizate după tematici sau după evenimente. Aceste documente digitale din domeniul public se pot utiliza în mod gratuit pentru cercetare, studiu individual și în scop non comercial, cu obligația respectării regulilor de citare a sursei. Căutăm însă cele mai bune căi de a aduce aceste documente la cunoștința unui public variat și eterogen din perspectiva nivelului de cunoștințe sau de interes.

Viitorul ar putea oferi chiar și mai mult potențial Bibliotecii Naționale pentru a profita din plin de noile tehnologii pentru a-și reinventa serviciile într-un mod inovator. Astfel, în primul rând, promovează accesibilitatea, apoi contribuie la crearea de legături între oameni din culturi diferite, prin produse și servicii inovatoare, pentru un public mult mai numeros și mai divers din perspectivă culturală.

Comunicarea cu utilizatorii ne ajută să dezvoltăm servicii mai bune. Și, într-o lume în care gama de servicii de bibliotecă este în creștere, serviciile de bază sunt încă foarte importante. Oamenii apelează în fiecare zi la bibliotecă pentru învățare, pentru căutarea

unor informații, pentru evenimente culturale sau pur și simplu pentru a socializa. Activitatea Bibliotecii este din ce în ce mai importantă, pe măsură ce volumul de informații crește exponențial, iar resursele materiale continuă să se reducă, în timp ce viitorul rămâne incert.

Astfel, acest studiu este unul dintre cele mai importante instrumente pentru a găsi modalități de a dezvolta servicii potrivite publicului deja fidel Bibliotecii și, în același timp, de a atrage un public nou. Bogăția de date disponibile ne ajută să promovăm, să planificăm și să evaluăm serviciile Bibliotecii. A fi capabili să ne comparăm cu așteptările cititorilor, ale membrilor comunității, în general, este de neprețuit!

Carmen Mihaiu

Director General

Biblioteca Națională a României

SCOP

Biblioteca Națională a României susține cercetarea și promovarea rezultatelor acesteia, participă la diversificarea ofertei cultural-educative naționale și locale, dezvoltă servicii de calitate, perfect adaptate nevoilor diferitelor categorii de utilizatori. Astfel, își îndeplinește misiunea de a fi o punte între societatea românească și cultura scrisă, contribuind creativ la îmbogățirea sa spirituală. Opinia publicului este importantă pentru noi, pentru a ne îndeplini cât mai bine această misiune. Totodată, ne propunem să ne cunoaștem mai bine publicul și să aflăm cât de multe știu oamenii – cititori, vizitatori ocazionali sau persoane care nu au trecut niciodată pragul Bibliotecii Naționale a României - despre Bibliotecă și colecțiile sale.

Totodată, am avut în vedere obiectivul de a dezvolta funcția Bibliotecii Naționale a României de Centru Național Metodologic, prin intensificarea colaborării cu bibliotecile din Sistemul Național de Biblioteci, prin dezvoltarea și implementarea de proiecte în colaborare, prin crearea de instrumente și metodologii de lucru și prin promovarea bunelor practici la nivel național. De aceea am decis să realizăm studiul de față, propunând două chestionare online, un sondaj fiind adresat vizitatorilor sau potențialilor vizitatori adulți ai Bibliotecii Naționale, al doilea bibliotecarilor din Sistemul Național de Biblioteci.

Abordarea publicului față de INSTITUȚIA BIBLIOTECĂ tinde să devină, cel puțin din perspectiva tinerilor, una de reformă, de schimbare, de eliminare a vechii atitudini așa-zise „de ghișeu”. Suntem contemporani cu transformări sociale, politice, economice și implicit culturale profunde, astfel încât adaptarea permanentă a obiectivelor instituționale devine o preocupare majoră a celor care definesc politicile culturale la nivel de țară.

Pentru formularea unor astfel de soluții ca strategie managerială, ne-am propus să căutăm răspunsuri în cadrul unui sondaj de opinie, la câteva întrebări esențiale: *care este rolul Bibliotecii Naționale a României în comunitate, ce ar trebui să știe și, mai ales, ce ar trebui să facă.*

METODA

Acest raport prezintă rezultatele analizei celor 334 de răspunsuri la chestionarul online completat de public în perioada aprilie – iulie 2020, precum și celor 241 de răspunsuri primite de la bibliotecari din Sistemul Național de Biblioteci.

Chestionarul aplicat publicului a fost structurat în 5 secțiuni, în care am urmărit: (1) colectarea informațiilor cu caracter demografic, (2) aflarea preferințelor utilizatorilor și non-utilizatorilor serviciilor Bibliotecii Naționale a României, (3) nivelul de cunoaștere a colecțiilor speciale ale Bibliotecii, (4) importanța pentru public a adoptării de către Bibliotecă a noilor tehnologii digitale și (5) experiențele personale ale utilizatorilor în raport cu Biblioteca.

Datele colectate includ informații despre vizitele la Bibliotecă, orarul și sezonabilitatea vizitelor, nivelul de cunoaștere a serviciilor oferite de Biblioteca Națională și a colecțiilor sale, raportarea utilizatorilor la folosirea tehnologiei, satisfacția și așteptările publicului, servicii noi sau adaptate care ar atrage public nou.

Metoda aplicată a avut la bază procedura *TwoStep Cluster*, un instrument explorator conceput pentru a transforma grupări naturale (sau clustere) într-un set de date care altfel ar putea să nu fie evident. Algoritmul utilizat de această procedură are mai multe caracteristici care îl diferențiază de tehnicile tradiționale de clusterizare, cum ar fi capacitatea de a crea clustere bazate pe variabile categoricale, de exemplu statutul de angajare sau nivelul de studii, sau continue, de exemplu vârsta.

Abordarea secvențială în etapa de pre-clusterizare a constat în segmentarea seturilor de întrebări în funcție de calitatea respondentului de a fi utilizator al serviciilor Bibliotecii Naționale sau nu. În mod clar, cele două grupuri au multe lucruri în comun, de exemplu nivelul de studii sau așteptările cu privire la adoptarea tehnologiei, firește mai ales în contextul pandemiei. Factorii diferiți au inclus statutul ocupării forței de muncă și vârsta. De asemenea, diferențele au devenit evidente în ceea ce privește scopul vizitei lor la bibliotecă sau satisfacția generală.

În etapa de analiză, pasul doi, răspunsurile oferite au dus la segmentarea în funcție de așteptările în privința serviciilor oferite de Biblioteca Națională a României: spațiu de studiu liniștit versus hub cultural care găzduiește evenimente pentru public. În mod deosebit, pe baza criteriului vârstă, s-a evidențiat categoria 25 - 40 de ani. Astfel, indiferent de clusterul din care au făcut parte în prima etapă, această categorie de public, alcătuită din persoane active, ocupate, a exprimat, de exemplu, așteptarea ca programul Bibliotecii să fie extins.

Chestionarul online pentru sondajul de opinie adresat bibliotecarilor a fost transmis prin două modalități, cu scopul de a ajunge la cât mai mulți respondenți: trimiterea unui email către bibliotecile existente în baza de date CASIDRo și publicarea unui mesaj pe grupurile de Facebook ale asociațiilor ABR și ANBPR.

Din cele 241 de răspunsuri, peste 50% provin din rândul colegilor ce lucrează în cadrul bibliotecilor publice. Aceste date, furnizate de bibliotecile publice din întreaga țară, oferă informații pe care decidenții și practicienii le pot folosi pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la dezvoltarea strategică a bibliotecilor.

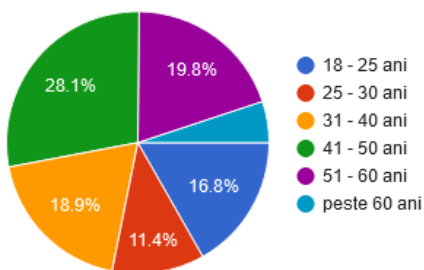
RAPORT

A. STUDIUL PREFERINȚELOR UTILIZATORILOR ȘI ALE PUBLICULUI LARG

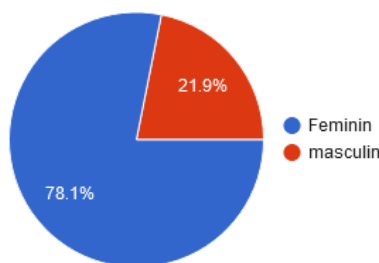
Așa cum am menționat anterior, chestionarul aplicat publicului a fost structurat în 5 secțiuni, în care am urmărit: (1) colectarea informațiilor cu caracter demografic, (2) aflarea preferințelor utilizatorilor și non-utilizatorilor serviciilor Bibliotecii Naționale a României, (3) nivelul de cunoaștere a documentelor din Colecțiile Speciale ale Bibliotecii, (4) importanța pentru public a adoptării de către Bibliotecă a noilor tehnologii digitale și (5) experiențele personale ale utilizatorilor în raport cu Biblioteca.

I. INFORMAȚII PERSONALE

Ponderea cea mai mare a respondenților se află în categoriile de vârstă de peste 41 de ani, urmată de categoria de vârstă 18-25 de ani, reprezentând elevi în ultimii ani de liceu, studenți sau masteranzi, fiind mai puțin reprezentate persoanele active cu vârste între 25 și 40 de ani sau seniorii de peste 60 de ani, o posibilă cauză pentru cei din urmă fiind aplicarea chestionarului online. Femeile reprezintă 78% din respondenți, iar bărbații mai puțin de un sfert.

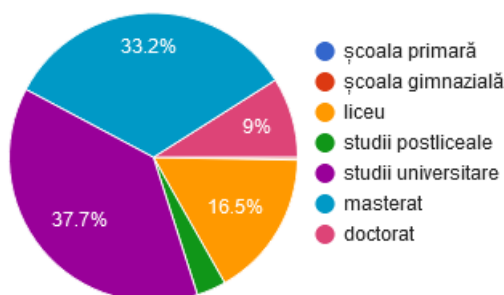

Graficul 1. Grupa de vârstă

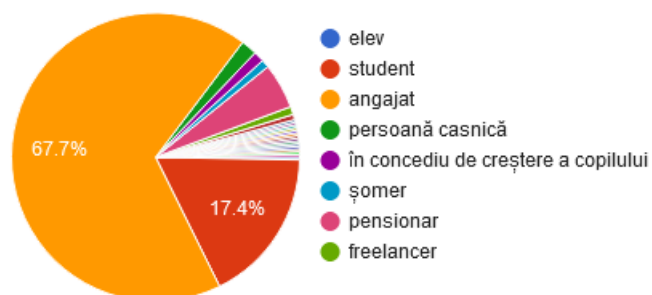

Graficul 2. Sexul

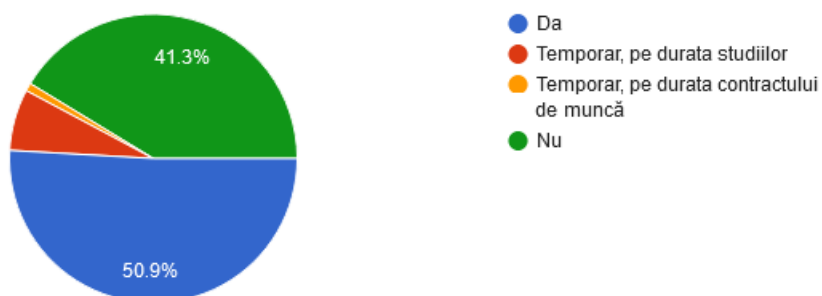
Cel mai mare procent al respondenților îl reprezintă absolvenții de studii universitare și masterat, persoane angajate, această informație fiind corelată cu distribuția pe categorii de vârstă, puțin mai mult de jumătate locuind în București permanent sau temporar.

Graficul 3. Ultima școală absolvită

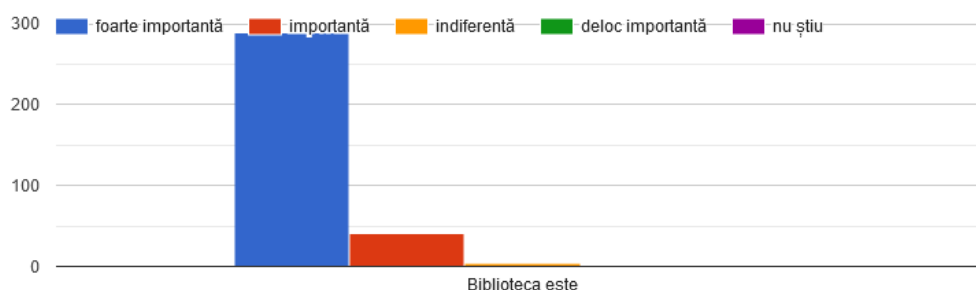
Graficul 4. Situația actuală pe piața forței de muncă

Graficul 5. Respondentul locuiește în București

II. INFORMAȚII GENERALE

Fără excepție, utilizatorii și non-utilizatorii serviciilor Bibliotecii Naționale consideră că biblioteca este importantă sau foarte importantă în comunitate.

Graficul 6. Importanța bibliotecii în comunitate

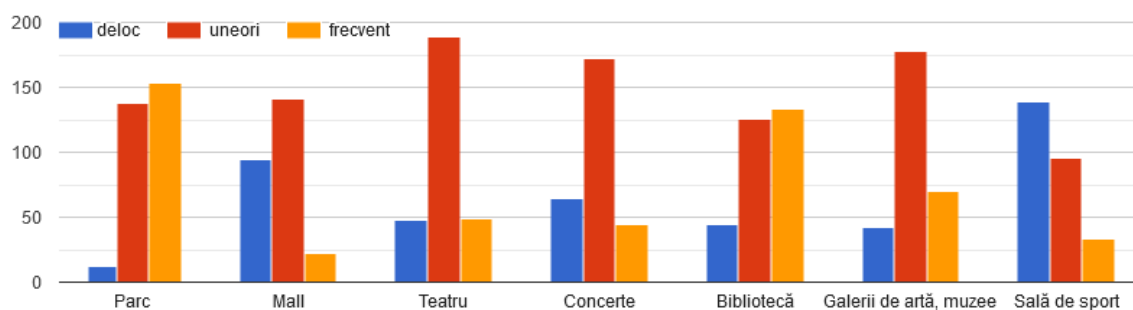
Întrebați care sunt primele 3 cuvinte care le vin spontan în minte când se gândesc la Biblioteca Națională a României, cel mai frecvent au apărut în răspunsurile oferite cuvintele: *cultură, carte, liniște, istorie, studiu, tezaur, informație, educație, artă, lectură, diversitate sau cunoaștere.*

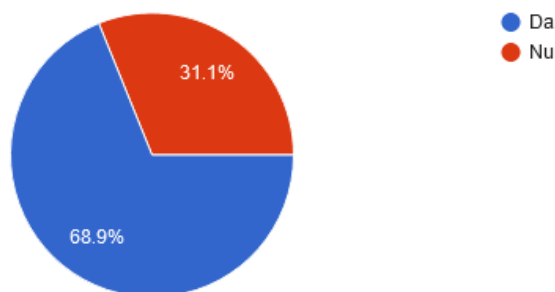
Fig 1. Word cloud

Dintre cele mai mult de 300 de persoane care au răspuns întrebărilor din chestionar, mai mult de jumătate își petrec uneori timpul la teatre, concerte sau în galerii de artă și muzee, iar pentru cca 140 de persoane sala de sport nu reprezintă o opțiune de petrecere a timpului liber.

Ca mod ales frecvent pentru petrecerea timpului liber, biblioteca este a doua preferință, după parc, aproape 70% din respondenți fiind utilizatori ai serviciilor Bibliotecii Naționale a României.

Graficul 7. Preferințe de petrecere a timpului liber

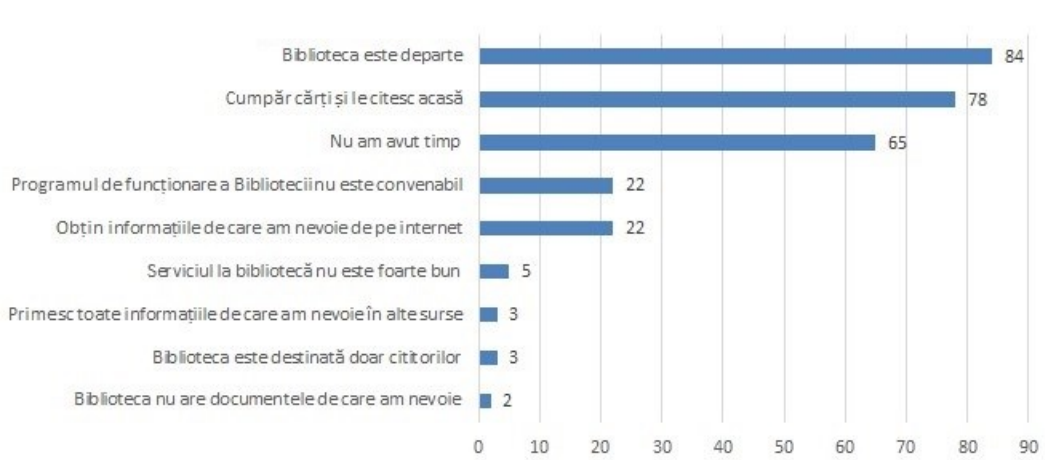

Graficul 8. Respondenții au vizitat Biblioteca Națională a României

Chestionarul a adresat în continuare un set de întrebări pre-segmentat pentru utilizatori și non-utilizatori ai serviciilor Bibliotecii Naționale a României, pentru a afla ce tipuri de activități ar fideliza, respectiv ar atrage publicul la Bibliotecă.

Cele mai multe dintre persoanele care au răspuns la chestionar, respectiv 84, au ales ca motiv pentru care nu au vizitat Biblioteca Națională a României distanța, ceea ce este firesc, având în vedere numărul mare de respondenți care nu sunt din București.

Un număr de 65 de persoane invocă lipsa de timp, acestea fiind preponderent din categoriile de vârstă active, încadrate pe piața forței de muncă.

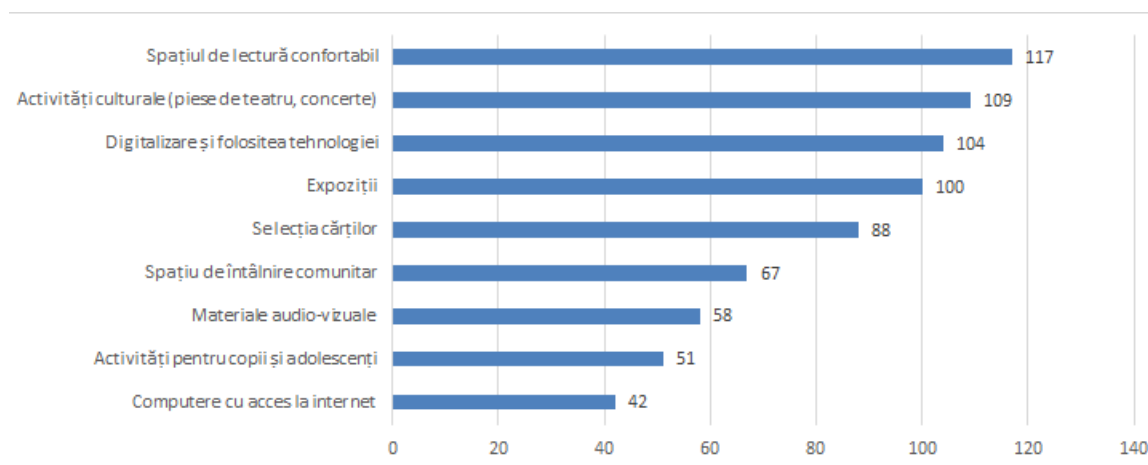

Graficul 9. Motive care descriu de ce respondenții nu au vizitat Biblioteca

Este de remarcat și numărul mare de persoane, respectiv 78, care au răspuns că preferă să cumpere cărți și să le citească acasă, ceea ce relevă asocierea Bibliotecii cu un spațiu de lectură, mai mult decât cu un spațiu comunitar. Această percepție este argumentată și de numărul mare de persoane care au identificat spațiul de lectură confortabil ca motivant pentru vizita la Bibliotecă, respectiv 117.

Pe de altă parte, 109 persoane ar fi motivate de activități culturale de tipul piese de teatru și concerte, iar 100 și de expoziții, 104 persoane oferind ca motiv digitalizarea și folosirea tehnologiei. Ultima opțiune a respondenților nu este surprinzătoare, dacă avem în vedere preferințele pentru petrecerea timpului liber detaliate anterior sau distanța și lipsa de timp a persoanelor active, care, în mod predictibil, preferă servicii bazate pe digitalizare și noile tehnologii.

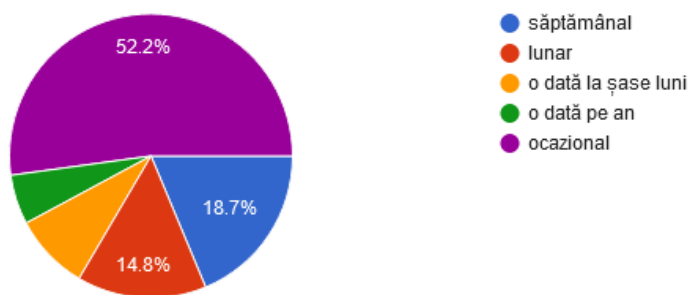
Selecția cărților este de asemenea un argument consistent pentru 88 de persoane, în secundar fiind opțiunile pentru motive ca materiale audio-vizuale, spațiu de întâlnire comunitar, activități pentru copii și adolescenți sau computere cu acces la internet.

Graficul 10. Servicii care ar motiva vizitarea Bibliotecii Naționale a României

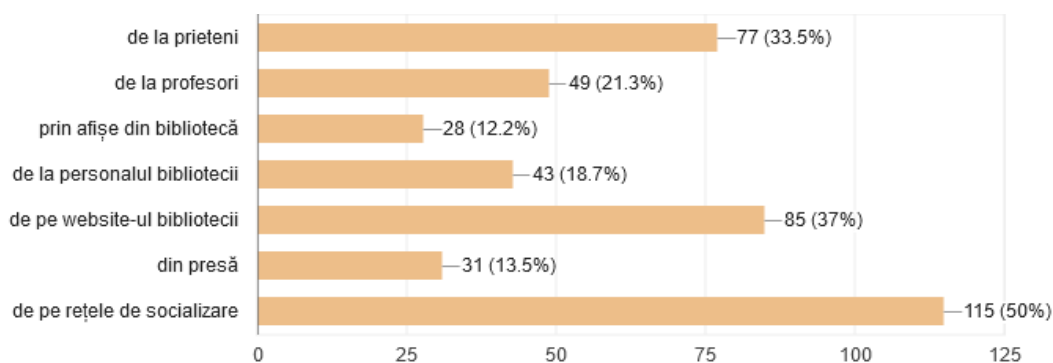
Utilizatorilor serviciilor Bibliotecii Naționale le-a fost adresat un set de întrebări specifice, pentru a afla care este aria acestora de interes, preferințele cu privire la sursele de informare, programul de funcționare a Bibliotecii, servicii utilizate, experiențe trăite la Bibliotecă etc.

Astfel, am aflat că jumătate din respondenți sunt vizitatori ocazionali ai Bibliotecii, urmând un procent de 20% dintre persoane care au răspuns că vin la Bibliotecă săptămânal.

Graficul 11. Frecvența vizitelor la Bibliotecă

În ceea ce privește sursele de informare, persoanele care au participat la activitățile organizate la Biblioteca Națională a României au aflat despre acestea din mediul online, în cea mai mare proporție: 115 persoane de pe rețele de socializare și 85 de pe website-ul Bibliotecii. Afișele postate în Bibliotecă și mass media sunt sursele de informare cel mai puțin utilizate. Nu este de neglijat informația transmisă prin viu grai, 77 de persoane răspunzând că au aflat de la prieteni despre acțiunile organizate de Bibliotecă.

Graficul 12. Surse de informare

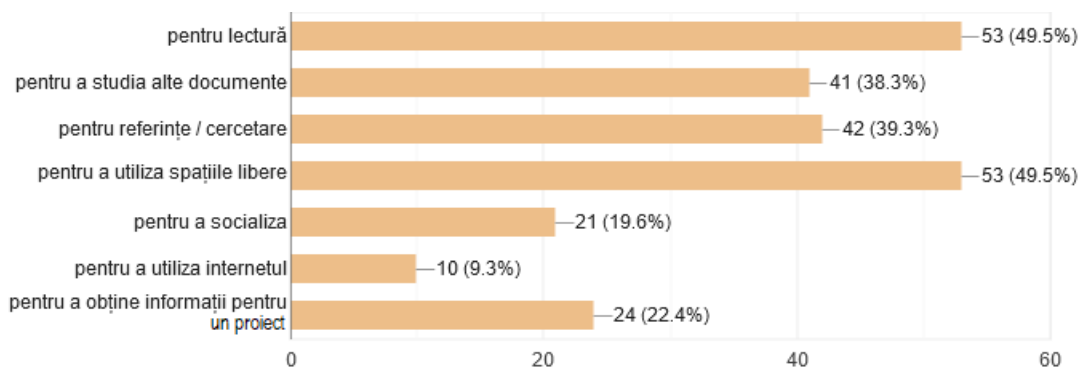
Pentru că printre respondenții care sunt utilizatori ai serviciilor Bibliotecii sunt atât persoane interesate de studiu, cât și persoane interesate de diverse activități organizate de Biblioteca Națională, al căror profil este diferit, având așteptări la extreme, este interesant de aflat scopul vizitei la Bibliotecă.

Graficul 13. Scopul vizitei la Bibliotecă

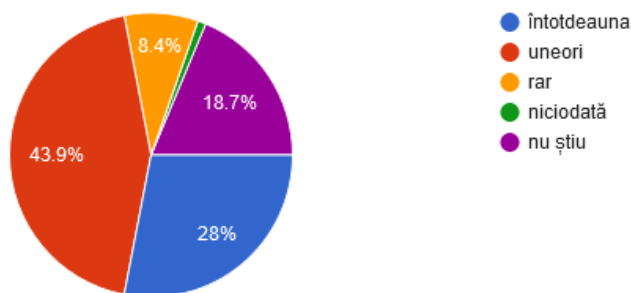
Răspunsul la această întrebare relevă interesul egal al respondenților pentru participarea la evenimente profesionale (99 de persoane) sau culturale (95 de persoane), și studiu, în sălile de lectură (94 de persoane) sau spațiile libere (apreciate de un număr ceva mai mic de persoane, respectiv 74 de persoane).

În ceea ce privește cititorii, interesul s-a îndreptat spre obiectul de studiu, programul preferat, mulțumirea sau nemulțumirea față de serviciile oferite, așteptări și sugestii de dezvoltare a serviciilor oferite de Bibliotecă.

Graficul 14. Preferințele de studiu ale cititorilor

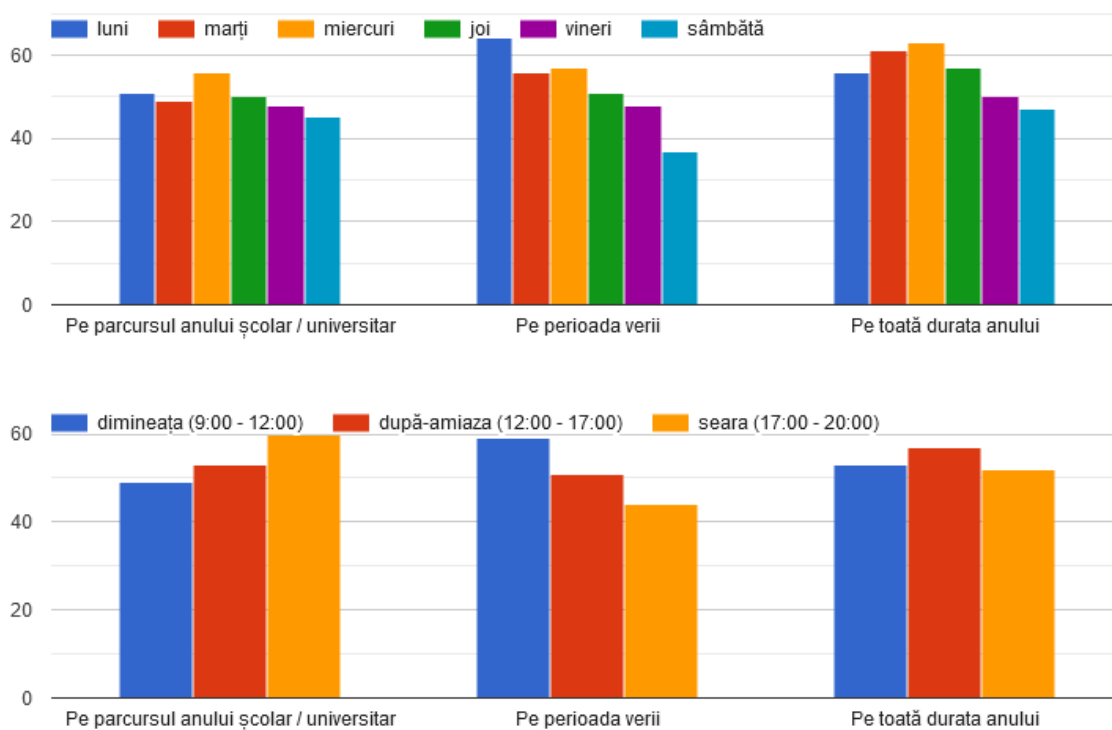
Lectura și studiul în spațiile libere sunt principalele preferințe ale cititorilor (53 de persoane), urmate de referințe / cercetare sau de studiul altor documente (aproximativ 40 de persoane). Internetul și socializarea au prezentat cel mai mic interes pentru respondenți.

Graficul 15. Disponibilitatea cărților și a altor materiale.

Programul de funcționare a sălilor de lectură și a spațiilor libere reprezintă un subiect asupra căruia utilizatorii au exprimat numeroase opinii pe diverse canale de comunicare pe care Biblioteca le pune la dispoziția publicului său, solicitând prelungirea acestuia.

Interesul Bibliotecii este de a atrage publicul din categoria de vârstă 25 – 40 de ani, venind în întâmpinarea disponibilității de timp limitate a acestor persoane active, ocupate, cu un program încărcat, folosind în acest scop cât mai eficient resursele limitate de care dispune. Din acest motiv, este foarte importantă analiza preferințelor respondenților la întrebarea „când preferați să veniți la bibliotecă?”

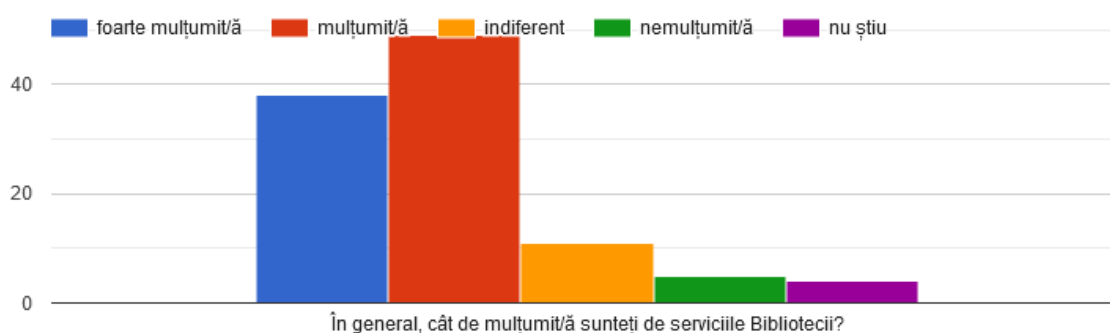

Graficul 16. Programul de funcționare preferat

Astfel, se poate observa că pe parcursul anului școlar și universitar, Biblioteca este cel mai frecventată în zilele de miercuri, seara, iar pe perioada verii în zilele de luni,

dimineața. Persoanele al căror program este în relație cu structura anului școlar sau universitar preferă, de asemenea, mijlocul săptămânii, dar și mijlocul zilei.

În ceea ce privește gradul de satisfacție a vizitatorilor Bibliotecii față de serviciile oferite, marea majoritate a respondenților au declarat că sunt mulțumiți și foarte mulțumiți.

Graficul 17. Nivelul de mulțumire față de serviciile oferite de Biblioteca Națională a României

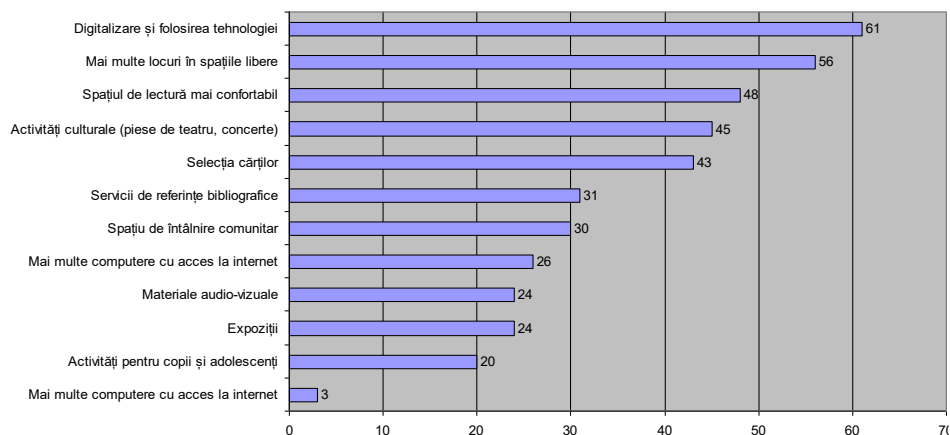
Măsurarea satisfacției vizitatorilor/cititorilor cu privire la serviciile oferite de Biblioteca Națională a României este esențială pentru îmbunătățirea acestora sau pentru dezvoltarea unor servicii noi, în beneficiul unor categorii cât mai largi de public. Astfel, răspunsurile la întrebări relevă că, dintre serviciile care ar putea fi îmbunătățite, cei mai mulți respondenți au optat pentru digitalizare și folosirea tehnologiei, mai multe locuri în spațiile libere și îmbunătățirea confortului spațiilor de lectură.

Peste 40 de respondenți sunt interesați de activități culturale, cum ar fi piese de teatru sau concerte, și selecția cărților oferite la raft în sălile de lectură.

Se observă că interesul pentru computere cu acces la internet este minim, fapt explicabil prin posibilitatea vizitatorilor Bibliotecii de a veni pe spațiile libere cu propriile laptopuri. Activitățile pentru copii și adolescenți, expozițiile sau materialele audio-vizuale sunt importante doar pentru cca 20 de respondenți, fiind interesant de analizat într-un studiu ulterior motivele care fundamentează aceste opțiuni. De exemplu, la întrebarea

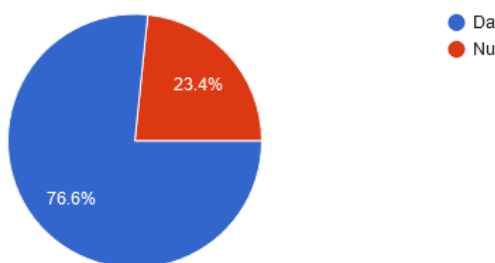
referitoare la modalitatea preferată de comunicare a Colecțiilor Speciale ale Bibliotecii, expozițiile sunt prima preferință a publicului, ceea ce conduce la concluzia că organizarea expozițiilor reprezintă un serviciu matur și bine definit, a cărui îmbunătățire vizează mai mult adoptarea tehnologiei și digitalizarea.

Ierarhizarea opțiunilor publicului pentru serviciile ce ar trebui îmbunătățite de bibliotecă este prezentată în graficul de mai jos.

Graficul 18. Servicii oferite de Biblioteca Națională a României care ar putea fi îmbunătățite

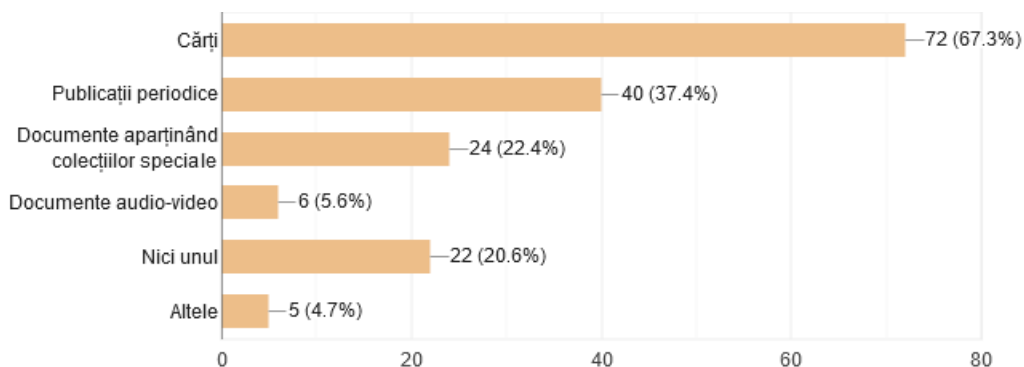
Este de remarcat faptul că 77% dintre respondenți ar fi dispuși să plătească o taxă de acces pentru a se asigura că serviciile oferite de Bibliotecă sunt întreținute și îmbunătățite.

Graficul 19. Disponibilitatea de a plăti o taxă de acces pentru a vă asigura că serviciile oferite de Biblioteca Națională a României

III. PROMOVAREA COLECȚIILOR

Un interes aparte în sondajul realizat l-a reprezentat nivelul de cunoaștere și percepția publicului asupra documentelor din Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Naționale a României, având în vedere misiunea unică a Bibliotecii de a dezvolta, organiza, conserva, cerceta, accesibiliza și de a pune în valoare, sub multiple forme, patrimoniul documentar național.

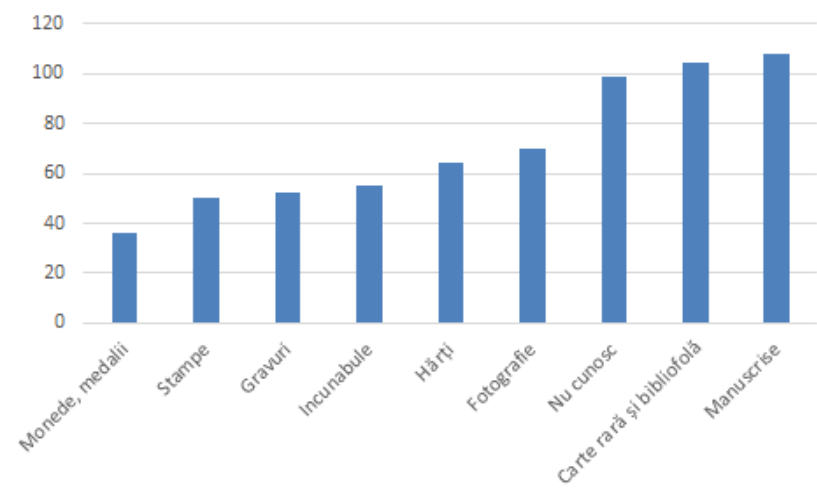
Graficul 20. Tipuri de documente din colecția Bibliotecii Naționale a României consultate

Cele mai cunoscute categorii de documente din Colecțiile Speciale sunt manuscrisele și cartea rară și bibliofilă, remarcate de un număr de aproximativ 100 de persoane, la polul opus fiind monedele, medaliile și stampele.

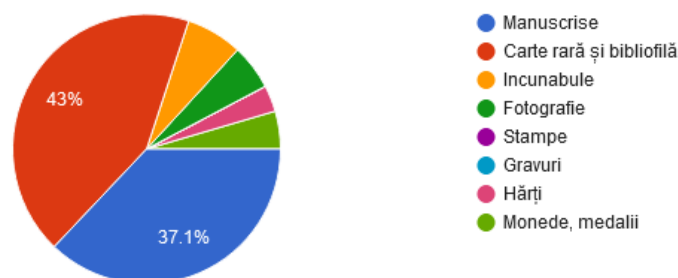
Alte 100 de persoane au semnalat că nu cunosc astfel de tipuri de documente. Ponderea relativ egală de cunoscători și persoane care nu sunt informate cu privire la tipurile de documente din Colecțiile Speciale ale Bibliotecii este explicabilă prin metoda de promovare a chestionarului online: public larg, fără o grupare pe categorii de interese cu privire la patrimoniul documentar național, dar și grupuri de pasionați de carte și lectură.

Între cele două categorii de public se află o zonă asupra căreia sunt de realizat studii viitoare, pentru o cunoaștere mai profundă a preferințelor acestora și a modului în care Biblioteca poate răspunde unor eventuale nevoi exprimate.

Răspunsul la întrebarea anterioară este întărit de faptul că respondenții consideră manuscrisele și cartea rară și bibliofilă ca fiind cele mai relevante pentru cultura națională.

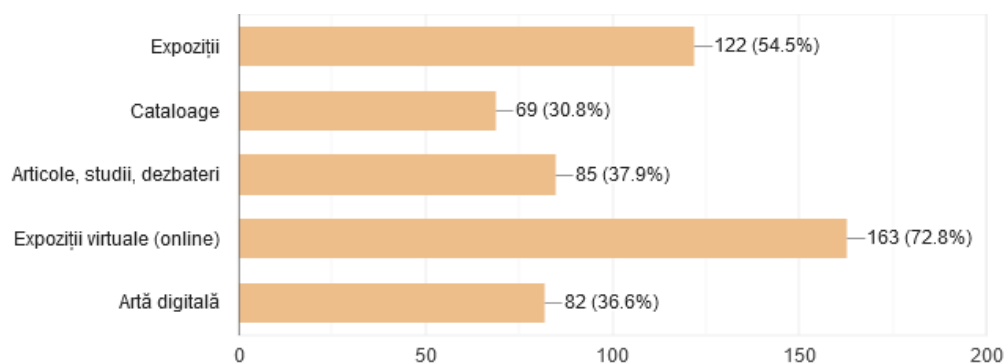

Graficul 21. Tipurile de documente din categoria colecții speciale a Bibliotecii Naționale a României cunoscute

Graficul 22. Categoriile de documente din colecțiile Bibliotecii Naționale a României considerate cele mai relevante pentru cultura națională

Următoarea întrebare a avut scopul de a identifica preferințele publicului cu privire la metodele prin care Biblioteca Națională a României ar putea face cunoscute documentele din categoria Colecții Speciale.

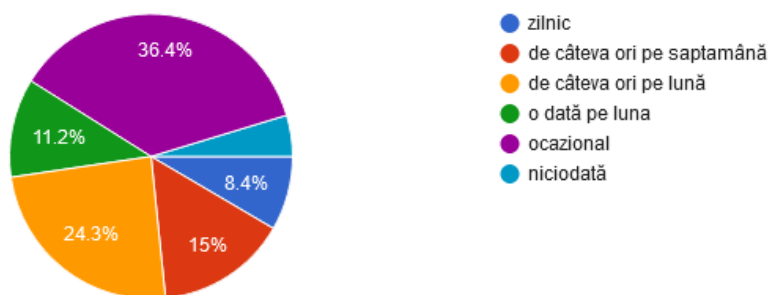
Graficul 23. Metode de promovare a documentelor din categoria Colecții Speciale

Astfel, prima opțiune o reprezintă expozițiile, cu precădere cele online, urmată de articole, studii, dezbateri și reinterpretări prin artă digitală, cataloagele fiind opțiunea cea mai puțin aleasă de respondenți.

Această preferință a publicului pentru expozițiile virtuale denotă opțiunea consecventă pentru digitalizare și utilizarea noilor tehnologii în promovarea documentelor din Colecțiile Speciale ale Bibliotecii.

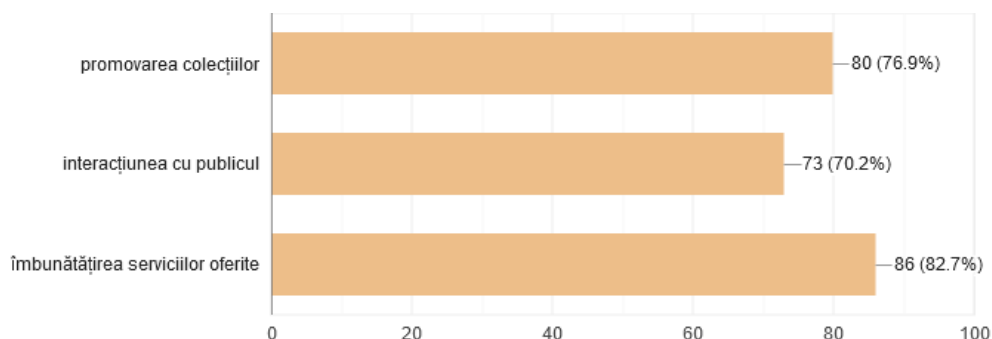
IV. TEHNOLOGIE

Website-ul Bibliotecii Naționale a României, deși învechit din punct de vedere tehnologic, reprezintă o bogată sursă de informații, despre instituție, despre colecții și evenimente, precum și alte informații utile vizitatorilor (program de funcționare, serviciile oferite și tarifele percepute etc.). Cu toate acestea, nu reprezintă principala sursă de informare online a publicului, ponderea cea mai mare dintre respondenți, 36%, accesând website-ul ocazional, iar 24% de câteva ori pe lună.

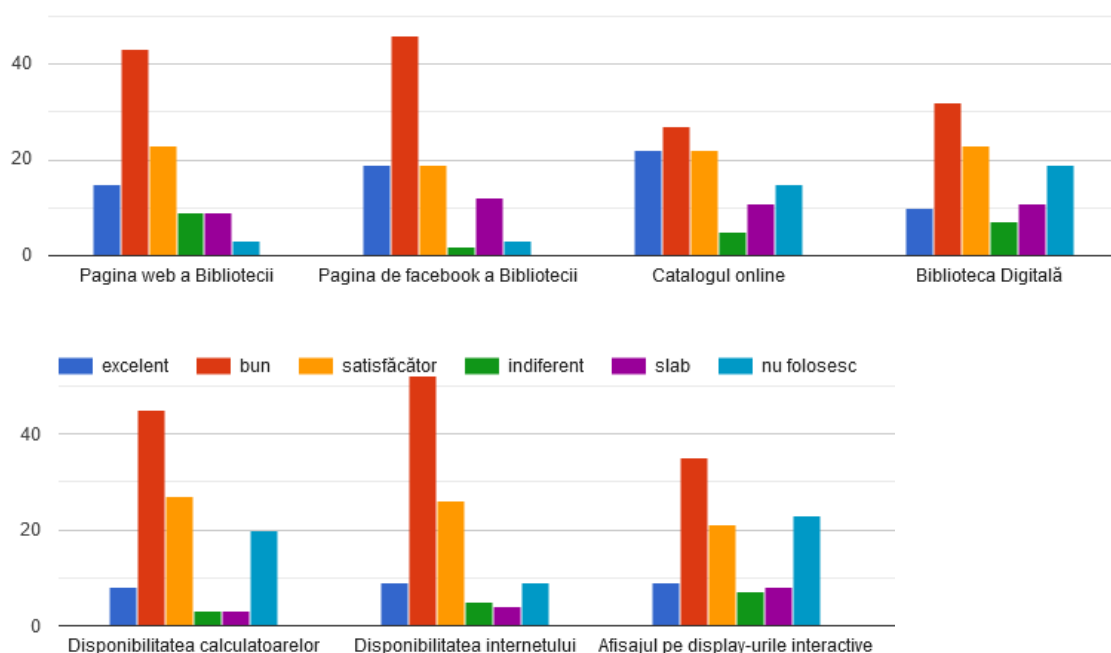
Graficul 24. Frecvența vizitării website-ului www.bibnat.ro

Noile tehnologii digitale sunt percepute ca fiind utile relativ în egală măsură pentru promovarea colecțiilor și interacțiunea cu publicul, respondenții având în proporție de 83% așteptări cu privire la îmbunătățirea serviciilor oferite cu ajutorul tehnologiei.

Graficul 25. Utilitatea noilor tehnologii digitale pentru Bibliotecă

Pentru a măsura percepția vizitatorilor Bibliotecii cu privire la nivelul actual de utilizare a tehnologiei în Bibliotecă, astfel încât să determinăm direcțiile în care serviciile oferite pot fi îmbunătățite, am solicitat respondenților să ofere calificative pentru calitatea serviciilor digitale ale Bibliotecii Naționale a României.

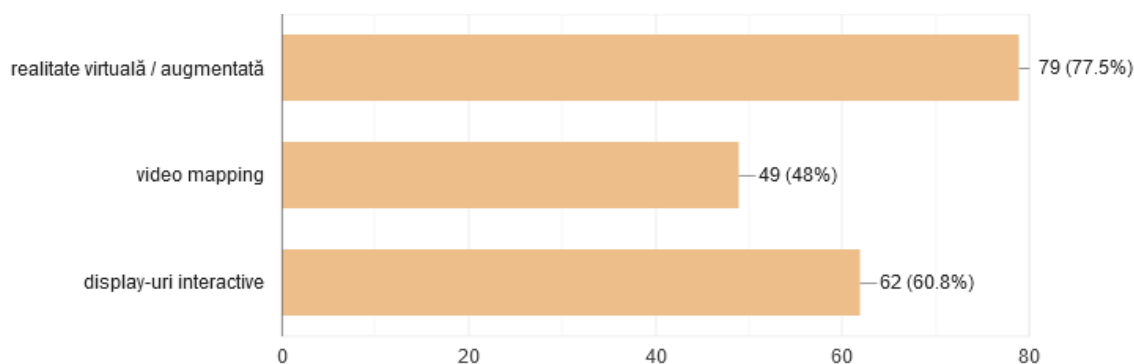
Graficul 26. Calitatea serviciilor digitale ale Bibliotecii Naționale a României

Este evident faptul că publicul nostru apreciază în primul rând disponibilitatea internetului, serviciu gratuit oferit de Biblioteca Națională, atât în spațiile libere, cât și în sălile de lectură.

Pagina de Facebook a instituției este de asemenea apreciată, fiind un canal de comunicare bidirecțional, având în vedere că vizitatorii au posibilitatea de a comenta și de a transmite mesaje, atât de apreciere, cât și feedback în timp real cu privire la

serviciile oferite, semnalând adesea aspecte utile pentru îmbunătățirea serviciilor oferite de Bibliotecă.

Pentru a arunca o privire în viitor, am adresat o întrebare referitoare la tehnologiile digitale noi ce ar fi preferate de public pentru prezentarea colecțiilor Bibliotecii, tehnologii costisitoare, dar care vor fi avute în vedere în atragerea unor surse de finanțare în proiectele viitoare ale instituției.

Graficul 26. Tehnologii digitale pentru prezentarea colecțiilor Bibliotecii

Realitatea virtuală și augmentată, preferate și de respondenții sondajului nostru, reprezintă o tendință în apropierea instituțiilor de cultură din întreaga lume, muzee sau biblioteci, de public, în special segmentul tânăr și persoane active.

V. EXPERIENȚA DE UTILIZATOR AL SERVICIILOR BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

În completarea misiunii sale principale, Biblioteca Națională a României și-a propus să devină un promotor al culturii, oferind un loc de întâlnire și o arenă pentru discursul public. Pentru a-și îndeplini acest rol, sondarea opiniei publice a avut ca scop analiza percepției utilizatorilor și non-utilizatorilor cu privire la poziția Bibliotecii în comunitate.

Întrebările deschise din această secțiune a chestionarului au permis respondenților să formuleze sugestii cu privire la acțiunile pe care Biblioteca ar trebui să le facă în serviciul comunității. Sintetizăm în cele ce urmează câteva direcții care s-au conturat din răspunsurile oferite:

1. Utilizarea mediului online pentru a extinde accesul publicului, fără bariere geografice; tururi virtuale pentru public din alte localități; digitizarea fondului de carte, accesibil on-line pentru public.
2. Dezvoltarea unor servicii în sprijinul comunității: îndrumare pentru șomeri, cursuri de alfabetizare digitală; cursuri de comunicare, educație civică, dezvoltare personală, educație critică, *„activități care să transforme clădirea în arenă de dezbateri și luptă de idei”*.
3. Organizarea unor hub-uri pe diverse domenii profesionale; organizarea și participarea la evenimente profesionale internaționale.
4. Organizarea unor cercuri de lectură conduse de profesori sau de scriitori și promovarea scriitorilor tineri. Dezbateri culturale, evenimente dedicate familiilor cu copii, elevilor din ciclul de învățământ primar și/sau gimnazial, dar și seri de lectură pentru vârstnici.

5. Apropierea de comunități din țară prin organizarea unor acțiuni pe plan local și colaborarea cu biblioteci școlare. Promovarea în medii pre și universitare prin acțiuni directe.
6. Organizarea de evenimente culturale gratuite, cluburi de carte, lansări de carte, târguri de carte, activități pentru copii și adolescenți, activități culturale pentru vârstnici, dezbateri literare, proiecții de film, concerte, expoziții.
7. Extinderea programului de funcționare (o sală de lectură deschisă 24/7) și semnalizarea mai bună a spațiilor din Bibliotecă.

În ceea ce privește modul în care Biblioteca Națională a României ar răspunde mai bine așteptărilor publicului, răspunsurile primite sunt variate, mergând la extreme:

1. Prezență online; digitalizare, cât mai multe servicii online; vizualizare de conținut online; digitalizarea fondului de carte.
2. Parteneriate și proiecte cu școli în scopul stimulării interesului elevilor pentru lectură; colaborarea cu școli din mediul urban și rural, prin parteneriate, concursuri îndrăznețe, la care copiii sunt receptivi. Materiale audio pentru copii
3. Mai mult comfort, atmosfera mai prietenoasă; prioritate acordată mediului de studiu individual; sterilizarea cărților.
4. Mult mai deschisă către public și deschizând porțile pentru cât mai mulți oameni, chiar și prin găzduirea evenimentelor private non-culturale, care aduc oamenii în preajma bibliotecii.
5. Actualizarea cataloagelor și acces cât mai rapid și clar la resursele bibliotecii. Catalog online și posibilitate de rezervare online a cărților, secțiune de ebooks, o mai bună integrare digitală și program prelungit în sălile de lectură.

6. Colaborare cu cadrele didactice, cu învățători și profesori, îndeosebi cu cei de istorie, limba română și literatură universală, organizarea de vizite, expoziții, excursii culturale etc.
7. Atragerea cititorului prin popularizarea colecțiilor, cărților rare, documentelor cu valoare istorică; organizarea unor evenimente prin care sa informeze mai bine publicul despre colecțiile deținute.

Graficul 27. Cuvinte prin care utilizatorii au exprimat ce apreciază la Biblioteca Națională a României

Referitor la completările pe care Biblioteca Națională a României le-ar putea aduce la colecția de documente și/sau servicii, răspunsurile oferite de persoanele chestionate duc către aceleași direcții de acțiune:

1. Digitalizarea colecțiilor și accesul online la documente:

- dezvoltarea unei biblioteci digitale cu întreaga presă românească ieșită de sub incidența dreptului de autor;
- dezvoltarea unui serviciu de împrumut ebooks, online;
- îmbunătățirea catalogului online și uniformizarea înregistrărilor bibliografice;
- punerea la dispoziție în format digital a colecției de fotografii și publicații seriale;
- integrarea colecțiilor digitale cu ale bibliotecilor virtuale din țară, pe modelul bibliotecii digitale Gallica.

2. Implicarea comunității:

- serviciu de voluntariat în Bibliotecă, pentru liceeni și nu numai, considerând că *„lucrul în sine cu cărțile și cu bibliotecarii, câteva ore pe zi, poate să fie atât în beneficiul bibliotecii, cât și al adolescenților care au o frică de carte”*. Biblioteca Națională are un program de voluntariat care poate fi dezvoltat, de exemplu, pe baza unor parteneriate cu liceele din București.
- promovarea colecțiilor de carte și periodice pe care biblioteca le deține, în școli, licee și universități;
- mai multe materiale, spații și colecții pentru copii, pentru a forma cititorii de mâine, organizarea de ore de lectură, prezentarea de cărți pentru copii, activități educaționale pentru clasele de elevi.

3. Dezvoltarea și promovarea colecțiilor:

- mai multe cărți de specialitate, recente, din arii diferite, editate de cercetători români și străini;
- mai multe cărți recente în limbi străine;
- cărți noi, de la marile edituri din străinătate;
- actualizarea colecției de carte de specialitate (de exemplu, drept, resurse umane).

4. Administrativ:

- extinderea programului de funcționare;
- afișarea de indicații clare pentru accesul în spațiile libere și sălile de lectură și indicatoare ușor identificabile pe holuri;
- asigurarea unor dulapuri cu cheie la intrarea în sălile de lectură, unde cititorii să își poată lăsa geți, rucsacuri, etc.;
- completarea fișelor pentru rezervarea cărților în sala de lectură *„îrosește timp și hârtie. Ar fi mult mai eficient dacă procesul ar fi digitalizat și cititorii ar putea rezerva cărțile online, direct din catalog”*;
- încălzirea corespunzătoare a spațiilor pe timpul iernii;
- disponibilitatea custozilor de la sălile de lectură;
- curățenia, întreținerea spațiului și educarea personalului administrativ; personal deschis interacțiunii, dialogului.

În continuare, întrebările deschise cuprinse în chestionar au dat respondenților posibilitatea de a exprima opinia lor asupra modului în care Biblioteca răspunde așteptărilor și chiar de a oferi sugestii cu privire la acțiunile pe care consideră că ar trebui să le facă Biblioteca Națională a României. În urma analizei răspunsurilor oferite, s-a conturat o serie de idei, de la propuneri de evenimente, la acțiuni cu caracter administrativ, cum ar fi:

1. Facilitarea accesului la colecțiile Bibliotecii de la distanță, în format digital.
2. Organizarea de întâlniri cu specialiști în domeniul filosofiei, artei, filologiei, promovarea autorilor tineri prin evenimente de prezentare a cărților publicate, cluburi de dezbateri și de carte.
3. Găzduirea de spectacole de muzică și teatru, programul acestor spectacole fiind constant și continuu.

4. Realizarea unui ghid pentru utilizarea catalogului online al bibliotecii și cursuri de comunicare pentru personalul propriu.
5. Colaborarea cu școala primară, gimnazială și licee, integrarea conținutului altor biblioteci virtuale și dezvoltarea unei baze de resurse pentru educație și cercetare.

Sunt însă aspecte semnalate de vizitatori care impun măsuri de îmbunătățire a situației existente, pe lângă cele sugerate în mod direct:

- comportamentul custozilor în sălile de lectură, care vorbesc între ei cu voce tare;
- mai buna comunicare a programului de evenimente, astfel încât publicul care vine la Bibliotecă să studieze să poată evita momentele când este zgomot;
- mai multe locuri, mai multe fotolii confortabile în spațiile libere (nu toți cititorii au nevoie de birou pentru a citi);
- conectarea la rețeaua electrică / repararea tuturor lămpilor și prizelor din sălile de lectură și spațiile libere;
- împrumut de cărți ebook (citire pe website, cu un cod valabil un număr limitat de zile);
- acces mai ușor la periodice și colecții speciale, cărți de la edituri străine de top;
- un restaurant/cantină/ magazin accesibil celor care vin să studieze la Bibliotecă.

Biblioteca Națională a României răspunde în prezent așteptărilor vizitatorilor săi prin spațiul foarte util și frumos amenajat, care oferă liniște și relaxare vizitatorilor, un loc liniștit și plăcut de studiu și colecții variate și valoroase de carte și periodice. Vizitatorii au apreciat reorganizarea colțului pentru servirea mâncării și tonomatele pentru mâncare și băutură.

B. RELAȚIA BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI CU BIBLIOTECARI DIN SISTEMUL NAȚIONAL DE BIBLIOTECI

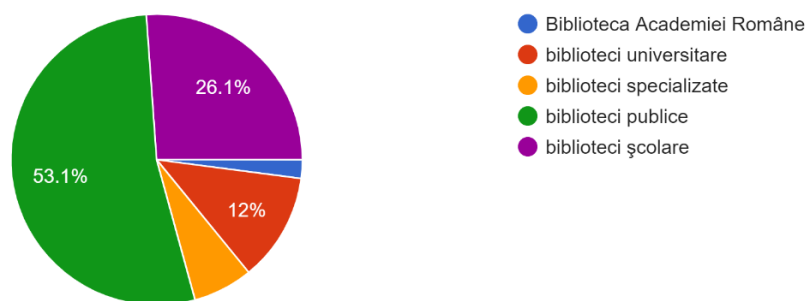
La nivel regional, bibliotecile județene sunt entitățile în permanent contact cu mediul cultural, editorial, de afaceri, și comunitatea. Acestea reprezintă piloni pe care Biblioteca Națională a României se bazează în definirea și implementarea unor politici / strategii de conservare sau valorificare a patrimoniului cultural scris.

Biblioteca Națională a României îndeplinește, conform Legii bibliotecilor nr. 334/2002, cu modificările și completările ulterioare, o serie de funcții naționale specifice, cu impact la nivelul întregii țări. Dintre acestea, menționăm funcția de Centru Național Metodologic (de coordonare a activității bibliotecilor publice din Sistemul Național de Biblioteci), funcția de Centru Național ISBN, ISSN, CIP sau funcția de depozit legal. Aceste funcții stau la baza colaborării cu majoritatea bibliotecilor care au luat parte la sondaj. Menționăm însă că și bibliotecari din bibliotecile școlare, asupra cărora BNaR nu are rol metodologic, au completat chestionarul online. Sintetizăm în cele ce urmează răspunsurile la chestionarul aplicat.

În cadrul acestei secțiuni a studiului, 241 de bibliotecari au răspuns chestionarului distribuit prin e-mail, în perioada mai-iulie 2020. Din totalul de 241, peste jumătate dintre biblioteci au colaborat cu Biblioteca Națională până în momentul de față.

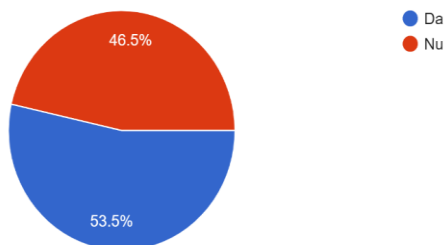
Ce tip de bibliotecă reprezentați (conform Legii Bibliotecilor nr. 334/2002)?

241 responses

Ați colaborat cu Biblioteca Națională a României până în acest moment?

241 responses

Pentru cele care nu au avut nicio formă de colaborare cu Biblioteca Națională, motivele sunt diverse. Redăm, mai jos, o parte dintre răspunsurile primite:

Parteneriatele le derulăm, de obicei, cu bibliotecile din județ.

Colaborarea o avem cu metodistul de la Casa Corpului Didactic.

Singurele colaborări au fost cu biblioteca municipală, județeană și universitatea. O colaborare cu Biblioteca Națională a României cu siguranță ar fi benefică pentru biblioteca noastră școlară.

Am avut de îndeplinit numeroase sarcini colaterale activității de bibliotecar.

După angajare și absolvirea cursurilor de dezvoltare profesională, conform legislației studiate, așteptam ca Biblioteca Națională să fie mai prezentă în calitatea sa de coordonare metodologică în bibliotecile publice. A devenit clar că ultima generație de bibliotecari lucrează după inspirație, în stiluri diferite, în cadrul aceleiași biblioteci și interbibliotecar. Se observă în toate aspectele, de la organigrame, fișe de post, atribuții și metode de lucru.

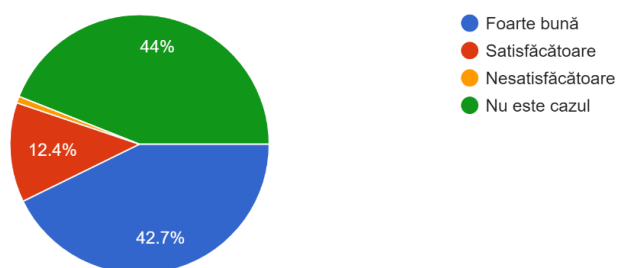
Cu privire la forma de colaborare dintre bibliotecile publice și Biblioteca Națională a României, se observă faptul că modalitățile de colaborare s-au concretizat prin activități precum: vizite documentare la sediul BNaR, publicarea de articole în revista Biblioteca, solicitarea codului ISIL, înregistrare în baza de date CASIDRo, consultanță metodologică pe probleme de specialitate, informații și consiliere privind atribuirea ISBN, ISSN,

depunerea de publicații cu titlu de Depozit legal, obținerea de publicații prin compartimentul Rezerva Națională de Publicații, activități privind împrumutul interbibliotecar, evenimente organizate la Bibliotecă etc.

Cooperarea dintre bibliotecile publice / școlare și Biblioteca Națională a fost evaluată de către 42,7% cu calificativul „Foarte bună”, acest lucru în condițiile în care 44% dintre răspunsurile la această întrebare au venit din partea celor care au afirmat că nu au colaborat, în niciun fel, până în momentul de față, cu BNaR.

Cum evaluați colaborarea cu Biblioteca Națională a României?

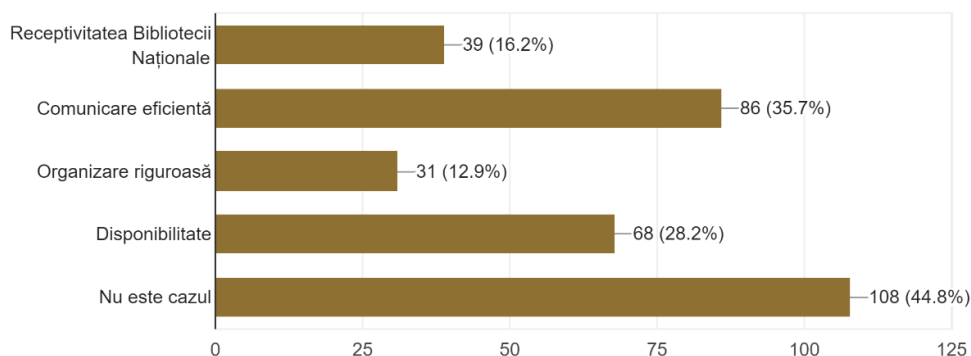
241 responses

În privința colaborării, punctele forte le reprezintă comunicarea eficientă (35,7%) și disponibilitatea venită din partea salariaților BNaR (28,2%).

Care sunt punctele forte în colaborarea cu Biblioteca Națională a României?

241 responses

La întrebarea „Ce greutateți ați întâmpinat în colaborarea cu Biblioteca Națională a României?”, se remarcă răspunsuri diverse, dintre care menționăm:

Resurse materiale insuficiente.

Donația de carte să fie în funcție de cerințele bibliotecii.

În acest sens, Biblioteca Națională a României ar trebui să aibă o bună colaborare cu cele două asociații profesionale, Asociația Bibliotecarilor din România și Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, care gestionează, cât de cât, probleme cu care se confruntă bibliotecile din țară.

Nu este o legătură constantă în colaborarea cu cei din mediul rural.

În ceea ce privește împrumutul interbibliotecar, transportul publicațiilor durează mult prin colaborarea cu Poșta Română.

Am identificat doar în mică măsură interes pentru bibliotecile mici.

Am sesizat neoficial clasificări greșite în descrierile bibliografice.

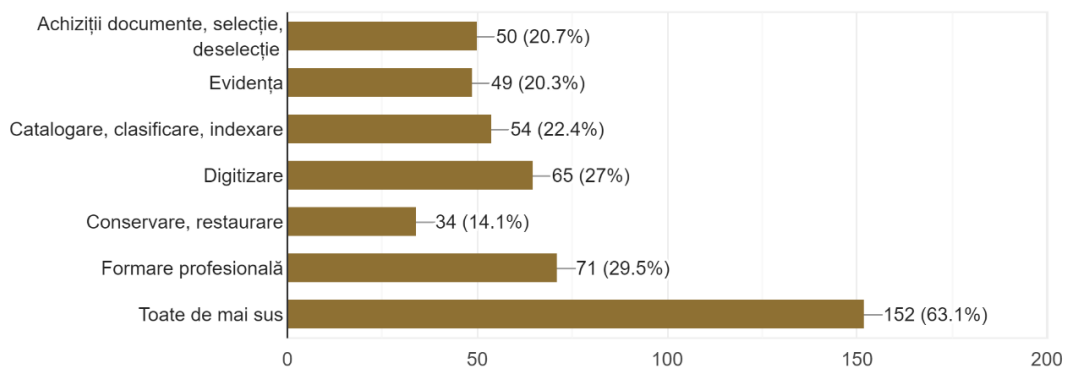
Lipsa unei strategii privind relaționarea între biblioteci.

Peste 95% dintre respondenți își doresc ca Biblioteca Națională să redacteze material cu caracter metodologic care să cuprindă atât instrucțiuni de lucru, ghiduri privind activitățile specifice de bibliotecă, traduceri ale documentelor elaborate de biblioteci și/sau asociații profesionale din străinătate, informații privitoare la conferințe, congrese, seminarii profesionale cât și aspecte legislative de bibliotecă.

La întrebarea „Pentru ce tip de activități specifice de bibliotecă doriți să fie redactate instrucțiunile de lucru?”, peste 63% dintre respondenți au ales toate variantele oferite în chestionar.

Pentru ce tip de activități specifice de bibliotecă doriți să fie redactate instrucțiunile de lucru?

241 responses

Un procent de 97,1% consideră că evenimentele/ întâlnirile profesionale din domeniul biblioteconomic sunt de folos și propun posibile subiecte ce pot fi dezbătute în astfel de întâlniri: digitizarea documentelor, perfecționarea profesională, schimbul de experiență și modele de bune practici, modalități de atragere a copiilor spre bibliotecă și cititul, Colecții Speciale, legislație de bibliotecă, planificare strategică în biblioteci, întocmirea de proiecte cu finanțare nerambursabilă.

Peste 78% dintre cei care au răspuns la chestionar își doresc să devină parteneri într-un proiect derulat de Biblioteca Națională a României.

La întrebarea „Ce tip de proiect s-ar potrivi tipului și resurselor de bibliotecă pe care o reprezentați?”, printre răspunsurile oferite se numără: proiecte de digitizare, proiecte educaționale, întâlniri periodice cu scriitori pentru copii, lansări de carte, proiecte de voluntariat, proiecte pentru persoane de vârstă a treia, evenimente culturale de amploare în colaborare, training în domeniul legislației specifice pentru biblioteci.

Ultima parte a chestionarului a cuprins întrebări deschise care au permis respondenților să formuleze observații/sugestii/proponeri cu privire la demersurile pe care ar trebui să le întreprindă BNaR pentru a veni cu adevărat în sprijinul bibliotecilor publice din țară. Redăm, în continuare, câteva dintre răspunsurile primite:

Întâlniri periodice pentru schimb de experiență, o mai bună colaborare cu bibliotecile rurale.

Deschidere pentru biblioteci universitare.

Să primim anual aspecte legate de modificările legislative și să existe o susținere din partea Bibliotecii Naționale în ceea ce privește drepturile tuturor bibliotecarilor .

Consultanță din partea unui jurist privind salarizarea bibliotecarilor.

Să facem parteneriate cu alte biblioteci și să existe o persoană care să ne îndrume.

Este de remarcat faptul că datele colectate oferă informații pe care, pe lângă Biblioteca Națională, în îndeplinirea rolului său metodologic, și practicienii și decidenții în domeniu le pot folosi pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la sprijinirea și gestionarea strategică a bibliotecilor publice.

CONCLUZII

Măsurarea satisfacției vizitatorilor/cititorilor cu privire la serviciile oferite de Biblioteca Națională a României are ca scop îmbunătățirea acestora sau dezvoltarea unor servicii noi, în beneficiul unor categorii cât mai largi de public. Sondarea opiniei publice a avut ca scop și analiza percepției utilizatorilor și non-utilizatorilor cu privire la poziția Bibliotecii în comunitate. Întrebările deschise ale chestionarelor au permis respondenților să formuleze sugestii cu privire la acțiunile pe care Biblioteca ar trebui să le facă în serviciul comunității.

Prin evaluarea unor caracteristici de bază ale vizitatorilor Bibliotecii, am identificat două grupuri distincte (clustere). Ambele grupuri au unele elemente comune (vârstă, nivel de studii), însă există diferențe în modul în care utilizează sau în care evaluează serviciile de bibliotecă. Cele două clustere sunt:

1. cititorii / utilizatorii spațiilor libere și ai sălilor de lectură, care vin la bibliotecă pentru studiu și / sau lectură și care așteaptă să găsească un spațiu prietenos pentru studiu, liniștit și cu un confort ridicat din acest punct de vedere, acces la colecții de carte și periodice recente și program de lucru cu publicul prelungit.
2. publicul evenimentelor culturale organizate de Bibliotecă, pentru care este importantă varietatea evenimentelor culturale și profesionale organizate de Bibliotecă.

Ponderea cea mai mare a respondenților se află în categoriile de vârstă de peste 41 de ani, urmată de categoria de vârstă 18-25 de ani, reprezentând elevi în ultimii ani de liceu, studenți sau masteranzi, fiind mai puțin reprezentate persoanele active cu vârste între 25 și 40 de ani.

Cel mai mare procent al respondenților îl reprezintă absolvenții de studii universitare și masterat, persoane angajate, această informație fiind corelată cu distribuția pe categorii de vârstă, puțin mai mult de jumătate locuind în București permanent sau temporar.

Un aspect foarte important rezultat din răspunsurile la întrebări relevă că, dintre serviciile care ar putea fi îmbunătățite, cei mai mulți respondenți au optat pentru digitalizare și folosirea tehnologiei, mai multe locuri în spațiile libere și îmbunătățirea confortului spațiilor de lectură.

De asemenea, ne-am propus să identificăm preferințele publicului cu privire la metodele prin care Biblioteca Națională a României ar putea face cunoscute documentele din categoria Colecții Speciale. Prima opțiune a respondenților o reprezintă expozițiile, cu precădere cele online, urmată de articole, studii, dezbateri și reinterprețări prin artă digitală, cataloagele fiind opțiunea cea mai puțin aleasă de respondenți. Această preferință a publicului pentru expozițiile virtuale denotă opțiunea consecventă pentru digitalizare și utilizarea noilor tehnologii în promovarea documentelor din Colecțiile Speciale ale Bibliotecii.

Cel de al doilea chestionar a fost elaborat cu scopul de a cunoaște opiniile reprezentanților bibliotecilor din Sistemul Național cu privire la eficiența colaborării pe care au avut-o cu Biblioteca Națională a României și de a identifica obstacolele ce au existat sau pot apărea în derularea activităților, în vederea găsirii unor soluții potrivite.

Am fost surprinși în mod plăcut să observăm că un număr considerabil de colegi bibliotecari au răspuns la chestionar, identificând și în acest caz două clustere: biblioteci care au colaborat, respectiv nu au colaborat până în prezent cu Biblioteca Națională a României. Majoritatea celor care au colaborat cu Biblioteca se consideră foarte mulțumiți de acest lucru.

Totodată, se remarcă așteptările formulate de peste 95% dintre respondenți cu privire la materialul metodologic redactat de Biblioteca Națională, în care își doresc să regăsească atât instrucțiuni de lucru privind principalele activități de biblioteconomie, informații

privind conferințe, congrese, seminarii profesionale, informații despre legislația de bibliotecă, precum și traduceri ale documentelor elaborate de biblioteci și asociații profesionale din străinătate.

Organizarea de întâlniri profesionale cu teme diverse din domeniul biblioteconomiei și științei informării reprezintă un alt punct de interes pentru comunitatea bibliotecarilor. Astfel, 97,1% dintre respondenți consideră că evenimentele/ întâlnirile profesionale din domeniul biblioteconomic sunt de folos și propun posibile subiecte, ce pot fi dezbătute în astfel de întâlniri: digitizarea documentelor, perfecționarea profesională, schimb de experiență și modele de bune practici, atragerea copiilor către bibliotecă și lectură, colecții speciale, legislație de bibliotecă, planificare strategică în biblioteci, redactarea și gestionarea de proiecte cu finanțare nerambursabilă.

Nu în ultimul rând, proiecte implementate de Biblioteca Națională în parteneriat cu bibliotecile din Sistemul Național se află printre dezideratele colegilor noștri din țară. Pentru că, așa cum a reieșit din sondaj, cu aproximativ 50% dintre respondenți nu am avut nicio formă de cooperare până în prezent, intenționăm să planificăm diferite tipuri de acțiuni care să stea la baza unei viitoare forme de colaborare între aceștia și Biblioteca Națională a României.